

Heikki Kaski
Helsinki

26.4.2016
LAUSUNTO

Viite: TEM/1212/08.04.01/2015

Työ- ja elinkeinoministeriö

Esitän, että Fennovoima Oy:lle ei myönnetä ydinenergiain (990/1987) 18 §:ssä tarkoitettua rakentamislupaa Pyhäjoen Hanhikiveen suunnitellulle ydinvoimalalle.

Sen lisäksi, että ydinvoiman rakentaminen on nykyisenä ja lähitulevaisuuteenkin nähtävänä aikana hyötyyn nähden liian monia riskejä tuottavaa, liittyy nyt esitettävän hankkeen toteuttamiseen niin paljon väärää sitoutumista venäläiseen politiikkaan, jonka seuraukset voivat olla koko maallemme seurauksiltaan äärimmäisen kohtalokkaat.

Esitän ohessa myös muutamia esimerkkejä viime aikoina esille tulleista em. hankkeeseen liittyvien henkilöiden ja tahojen toimista, jotka jo sinänsä osoittavat, että hankkeeseen liittyy henkilöitä, jotka ovat, suomalaista lainsäädäntöä ajatellen, mitä ilmeisimmin toimineet äärimmäisen moitittavasti.

Titan-2:n johtohahmot on yhdistetty korrupioon. Sekä Suomen Kuvalehti, että Yleisradio (YLE) ovat uutisoineet aiheesta. Titan-2:n johtaja Grigori Naginski toimi Venäjän puolustusministeriön alaisen erikoisrakentamisviraston Spetsstroin johtajana vuosina 2011-2013. Hän sai lähteä paikaltaan, kun julki tuli väärinkäytösepäilyjä. Naginskia syytettiin muun muassa siitä, että hän olisi myynyt puolustusministeriön omaisuutta alihintaan omalle ja silloisen puolustusministeri Anatoli Serdjukovin lähipiirille. Suomeen perustetun tytäryhtiön, Titan-2 Finland Oy:n hallituksen puheenjohtajana toimii Aleksandr Zmihnovski, joka aiemmin työskenteli energiayhtiö Oboronenergobytissä. YLE:n tietojen mukaan Zmihnovskin epäilleen johtaja-aikanaan syyllistyneen sähkön hintojen perusteettomaan korottamiseen, sähköverkkojen huoltotöiden teettämiseen kuvitteellisilla sopimuksilla ja kultaisten kädenpuristusten järjestämiseen kuudelle johtajalle. Venäjän pääsyyttäjän virasto on kuvannut tuolloin anastetun omaisuuden määrää erittäin suureksi ja tutkinnat ovat yhä kesken.

Fennovoiman konsulttina rakentamisluvan hakemisessa toimii Australialainen konsulttiyhtiö Worley Parsons. Yhtiön edustaja Djurica Tankosic istuu Fennovoiman hallituksen varajäsenenä. YLE:n tietojen mukaan hänet on yhdistetty bulgarialaiseen energiamafiaan. Korruptiosyytteet ja mafiayhteydet eivät kuulu Suomeen. Näin tärkeää ja strategista hanketta ei saa antaa korruptiossa likaantuneiden käsien hoidettavaksi.

Viime aikoina useampi media (HS 21.3.2016), (SK 24.3.2016), (YLE 10.4.2016) on uutisoinut epäillyistä turvallisuus-rikkomuksista Fennovoiman referenssilaitoksen työmaalla Sosnovyi Borissa, Venäjällä. Titan-2:n tytäryhtiössä laitoksen työmaalla työskennelleen työntekijän mukaan työmaalla on rikottu useita turvallisuusmääräyksiä ja turvallisuusraportteja on väärennetty.

Vakavin esitetty rikkomus liittyy reaktorin primääripiirin hitsaussaumoihin, jotka ovat Säteilyturvakeskuksen mukaan kaikkein tärkeimpiä hitsaussaumoja. Entisen työntekijän mukaan työtä ovat valvoneet epäpätevät työntekijät ja lisäksi hitsaussaumojen lämpökäsittelyn tuloksia on väärennetty raportteihin.

Työntekijä on joutunut pakenemaan maasta, koska hän pelkää turvallisuutensa puolesta. Venäläinen ympäristöjärjestö Green World toi tietovuotajan antamat tiedot julkisuuteen ja vaati Venäjän viranomaisia selvittämään epäillyt turvallisuusrikkomukset Fennovoiman referenssilaitoksen työmaalla. Lehtitietojen mukaan järjestöä on tämän jälkeen painostettu. Sosnovyi Borin kunnallishallinto otti yhteyttä Green Worldin johtaja Oleg Bodroviin ja ilmoitti, että järjestön vuokrasopimus on irtisanottu. Venäläislehti Novaja Gazetan mukaan vuokrasopimuksen irtisanominen tapahtui Venäjän turvallisuuspalvelu FSB:n yhteydenoton jälkeen. Lisäksi Green Worldille on määrätty neljän tuhannen euron sakko, koska se ei ole rekisteröitynyt "ulkomaalaiseksi agentiksi". Titan-2 on myös haastanut sekä Green Worldin, että tietovuotajan oikeuteen.

Ydinvoimasta turvallisempaa tekevien ja turvallisuusrikkomuksia kritisoivien kansalaisten häirintä ja painostaminen ei kuulu minun Suomeeni. Näin tärkeän hankkeen tulee olla mahdollisimman avoin. Fennovoima ja Titan-2 ovat toimillaan osoittaneet kykenemättömyytensä vaadittuun avoimuuteen. Aiempien toimiansa perusteella minulla on syytä olettaa, että Titan-2:lla ei ole kykyä rakentaa Fennovoiman ydinvoimalaa turvallisesti.

Fennovoima Oy:lle ei tule myöntää ydinenergialain (990/1987) 18 §:ssä tarkoitettua rakentamislupaa Pyhäjoen Hanhikiveen suunnitellulle ydinvoimalalle.

Heikki Kaski
suomen kansalainen